

Funkcje wykładnicza i logarytmiczna III

Funkcje hiperboliczne. Dla $x \in \mathbb{R}$ niech

$$\cosh x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}, \quad \sinh x = \frac{e^x - e^{-x}}{2}, \quad \operatorname{tgh} x = \frac{\sinh x}{\cosh x} = \frac{e^x - e^{-x}}{e^x + e^{-x}}.$$

- (a) Funkcja $\cosh x$ maleje na półprostej $(-\infty, 0]$ i rośnie na $[0, +\infty)$, natomiast funkcja $\sinh x$ jest ściśle rosnąca.
 (b) Zachodzi tożsamość zwana *jedynką hiperboliczną*: $\cosh^2 x - \sinh^2 x = 1$.
 (c) Zachodzą tożsamości:

$$\sinh(x + y) = \sinh x \cosh y + \cosh x \sinh y$$

$$\cosh(x + y) = \cosh x \cosh y + \sinh x \sinh y$$

1. Wyznacz funkcję odwrotną do $\cosh x$ na $[0, +\infty)$ i funkcję odwrotną do $\sinh x$.
 2. Udowodnij, że funkcja $\operatorname{tgh} x$ jest rosnącą bijekcją $\mathbb{R}$ na przedział $(-1, 1)$ i wyznacz jej funkcję odwrotną.
 3. Udowodnij, że dla dowolnych $x, y \in \mathbb{R}$ zachodzi nierówność

$$\frac{\cosh x + \cosh y}{2} \geq \cosh \frac{x + y}{2},$$

natomiast dla $x, y \geq 0$ zachodzi także nierówność

$$\frac{\sinh x + \sinh y}{2} \geq \sinh \frac{x + y}{2}.$$

4. Udowodnij, że jeśli $x \in \mathbb{R}$, to $\cosh x \geq 1 + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^4}{4!}$.

5. Rozwiąż równania:

- (a) $7^{x-5} = 9^{5-x}$,
 (b) $7^{x+1} + 7^x = 56$,
 (c) $x^{x^2-5x+6} = 1$.
 (d) $8^x - 3 \cdot 4^x - 6 \cdot 2^x + 8 = 0$,
 (e) $4^{\sqrt{x-2}} + 16 = 10 \cdot 2^{\sqrt{x-2}}$,
 (f) $2^{3x} \cdot 7^{x-2} = 4^{x-1}$,
 (g) $8^x + 18^x = 2 \cdot 27^x$,
 (h) $8^x(3x + 1) = 4$,
 (i) $9^x - 2^{x+\frac{1}{2}} = 2^{x+\frac{7}{2}} - 3^{2x-1}$,
 (j) $\log_{(x+2)} 16 = 2$,
 (k) $\log_x 7 + \log_{x^2} 7 = 6$,
 (l) $\sqrt{x^x} = x^{\sqrt{x}}$,
 (m) $x^{\ln x} = e$,
 (n) $\frac{1}{5 - 4 \log x} + \frac{4}{1 + \log x} = 3$,
 (o) $\log_4(x + 2) \cdot \log_x 2 = 1$,
 (p) $x^{\frac{1}{4}(\log x + 7)} = 10^{\log x + 1}$,
 (q) $x^{1/\log x} = 10^{x^4}$,

$$(r) \log_2(9^{x-1} + 7) = 2 + \log_2(3^{x-1} + 1)$$

$$(s) \log_4(2 \log_3(1 + \log_2(1 + \log_2 x))) = \frac{1}{2}$$

$$(t) x^{\log^2 x + \log(x^3) + 3} = \frac{2}{\frac{1}{\sqrt{1+x-1}} - \frac{1}{\sqrt{1+x+1}}}$$

6. Dla danej liczby $a > 0$ rozwiąż równanie

$$1 + \log_x \frac{4-x}{10} = (\log(\log a) - 1) \cdot \log_x 10.$$

7. Wyznacz największą wartość funkcji $f : (0, 1) \rightarrow \mathbb{R}$:

$$f(x) = \ln(x) + \ln(1-x).$$

8. Rozwiąż nierówności

- (a) $\left(\frac{1}{2}\right)^{2x-1} \leq 8$
 (b) $\frac{1}{3^{x^2}} \cdot 9^{x+1} > \frac{1}{729}$
 (c) $8^x - 2 \leq 18 \cdot 4^{x-1} - 3 \cdot 2^{x+1}$
 (d) $x^2 \cdot 2^x + x \cdot 2^{x-1} > 0$
 (e) $\frac{1}{2^x - 1} > \frac{1}{1 - 2^{x-1}}$
 (f) $\left(\frac{1}{2}\right)^x - 2^{x+1} \geq 1$
 (g) $3^{x+\frac{1}{2}} + 3^{x-\frac{1}{2}} > 4^{x+\frac{1}{2}} - 2^{2x-1}$
 (h) $x^{\frac{3}{4}x} < (\sqrt{x})^{x^2-x+1}$
 (i) $(x^2 + x + 1)^x < 1$
 (j) $|x|^{x^2-x-2} < 1$
 (k) $\log_3(x^2 - 1) < 1$
 (l) $\ln(x + 1) - \ln x < 2$
 (m) $\log_{(2x-3)} x \leq 1$
 (n) $\log_x(x - 1) \geq 2$
 (o) $\log_{(x-3)} \frac{x-2}{x-4} \geq 1$
 (p) $\log_{\frac{1}{3}} \sqrt{x+1} < 1 + \log_{\frac{1}{3}} \sqrt{4-x^2}$
 (q) $\log_x 2 \cdot \log_{2x} 2 > (\log_{4x} 2)^2$
 (r) $\frac{\log(35-x^3)}{\log(5-x)} > 3$

9. Niech $a \in (0, 1)$. Funkcja f jest określona wzorem

$$f(x) = a^x + (1-a)^x, \quad x \in \mathbb{R}.$$

Rozwiąż nierówności $f(x) < 1$ i $f(x) > 1$.